MAKTABGACHA TA’LIM SIFATINI BAHOLASH VA MONITORING QILISHNING SAMARALI USULLARI

Islamova Gulchexra Odiljanovna
E-mail: guliislkmova@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.23170123

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilishning zamonaviy samarali usullari ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda maktabgacha ta’lim sifatini belgilovchi asosiy mezonlar, jumladan, ta’lim-tarbiya jarayoni, pedagogning kasbiy faoliyati, bolalarning rivojlanish dinamikasi, ta’lim muhiti, ota-onalar bilan hamkorlik va boshqaruv samaradorligi ko‘rib chiqilgan. Tadqiqot metodologiyasi sifatida tizimli tahlil, pedagogik kuzatuv, diagnostik baholash, so‘rovnoma, suhbat, portfolio va monitoring usullaridan foydalanish imkoniyatlari asoslangan. Natijalar maktabgacha ta’lim sifatini baholashda faqat yakuniy natijalarni emas, balki ta’lim jarayonining borishi va bolaning individual rivojlanish dinamikasini ham hisobga olish zarurligini ko‘rsatdi. Shuningdek, raqamli monitoring vositalaridan foydalanish ma’lumotlarni tezkor yig‘ish, tahlil qilish va boshqaruv qarorlarini takomillashtirish imkonini beradi.
Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, ta’lim sifati, monitoring, baholash, pedagogik diagnostika, pedagogik kuzatuv, bola rivojlanishi, raqamli monitoring.

Аннотация. В данной статье анализируются современные эффективные методы оценки и мониторинга качества дошкольного образования с научной, теоретической и практической точек зрения. В исследовании рассматриваются основные критерии, определяющие качество дошкольного образования, включая образовательный процесс, профессиональную деятельность педагога, динамику развития детей, образовательную среду, сотрудничество с родителями и эффективность управления. Методология исследования основана на использовании систематического анализа, педагогического наблюдения, диагностической оценки, анкет, интервью, портфолио и методов мониторинга. Результаты показали, что при оценке качества дошкольного образования необходимо учитывать не только конечные результаты, но и прогресс образовательного процесса и динамику индивидуального развития ребенка. Также использование цифровых средств мониторинга позволяет быстро собирать данные, проводить анализ и совершенствовать управленческие решения.
Ключевые слова: дошкольное образование, качество образования, мониторинг, оценка, педагогическая диагностика, педагогическое наблюдение, развитие ребенка, цифровой мониторинг.

Abstract. This article provides a scientific-theoretical and practical analysis of modern, effective methods for assessing and monitoring the quality of preschool education. The study examines key criteria defining the quality of preschool education, including the educational process, the educator's professional activity, children's developmental dynamics, the educational environment, cooperation with parents, and management efficiency. The research

methodology is based on the application of systemic analysis, pedagogical observation, diagnostic assessment, surveys, interviews, portfolios, and monitoring techniques. The results indicate that assessing the quality of preschool education requires considering not only final outcomes but also the progression of the educational process and the child's individual developmental dynamics. Furthermore, the use of digital monitoring tools facilitates rapid data collection and analysis, thereby enabling the improvement of management decisions.

Key words: preschool education, quality of education, monitoring, assessment, pedagogical diagnostics, pedagogical observation, child development, digital monitoring.

Kirish. Maktabgacha ta’lim bolaning keyingi ta’lim bosqichlariga tayyorgarligini ta’minlovchi, uning jismoniy, intellektual, ijtimoiy-emotsional va kommunikativ rivojlanishiga zamin yaratuvchi muhim ta’lim bosqichidir. Shu sababli maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim xizmatlarining sifatini muntazam baholash va monitoring qilish zamonaviy ta’lim boshqaruvining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonunida maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti barcha maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun majburiy ekanligi belgilangan. Mazkur standart ta’lim-tarbiya jarayonining mazmuni, sifati, bolalar xavfsizligi va ta’lim tashkilotlarini jihozlashga oid majburiy talablarni belgilaydi [1]. Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrdagi 802-son qarori bilan tasdiqlangan Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti maktabgacha ta’lim mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan talablarni, bolalar rivojlanishiga oid davlat talablarini hamda ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturini belgilaydi [2]. 2024-yilda tasdiqlangan davlat ta’lim standartlarini ishlab chiqish va joriy etish tartibiga oid nizomda esa ta’lim standartlari ta’lim jarayonini tashkil etish va baholash uchun asos bo‘lishi qayd etilgan [3]. Maktabgacha ta’lim sifatini baholash faqat bolaning muayyan bilim va ko‘nikmalarini aniqlash bilan chegaralanmasligi kerak. Zamonaviy yondashuvda bolaning individual rivojlanish dinamikasi, pedagogik jarayon sifati, pedagog va bola o‘rtasidagi munosabatlar, ta’lim muhiti hamda ota-onalar bilan hamkorlik ham baholanishi lozim.

UNICEFning maktabgacha ta’lim sifatini rivojlantirish bo‘yicha materiallarida ham sifatni ta’minlash uchun ma’lumotlarni yig‘ish, monitoring qilish va natijalardan ta’lim sifatini takomillashtirishda foydalanish muhimligi ta’kidlanadi. O‘zbekistonda ham maktabgacha ta’lim sohasida ma’lumotlarni yig‘ish va sifatni ta’minlash mexanizmlarini rivojlantirish bo‘yicha ishlar olib borilmoqda [4]. Shu nuqtayi nazardan, mazkur tadqiqotning maqsadi maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilishning samarali usullarini aniqlash hamda ularni ta’lim tashkilotlari faoliyatiga tatbiq etishning pedagogik imkoniyatlarini asoslashdan iborat. Tadqiqotning vazifalari quyidagilardan iborat: maktabgacha ta’lim sifatini baholashning asosiy mezonlarini aniqlash, zamonaviy monitoring usullarining pedagogik imkoniyatlarini tahlil qilish, bola rivojlanishini baholashning samarali mexanizmlarini aniqlash, pedagog faoliyatini kuzatish va baholash usullarini asoslash, raqamli monitoringdan foydalanish imkoniyatlarini ko‘rsatish, monitoring natijalarini ta’lim sifatini takomillashtirishga yo‘naltirish mexanizmini ishlab chiqish.

Adabiyotlar tahlili. Maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilish masalasi zamonaviy pedagogika, ta’lim menejmenti hamda erta bolalik rivojlanishi tadqiqotlarining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda ta’lim sifati tushunchasi faqat

bolalarning yakuniy natijalari bilan emas, balki ta’lim jarayonining mazmuni, pedagogning kasbiy faoliyati, ta’lim muhiti, boshqaruv mexanizmlari va bolaning individual rivojlanish imkoniyatlari bilan uzviy bog‘liq holda talqin qilinadi. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonunida maktabgacha ta’lim va tarbiyaning asosiy prinsiplari, davlat kafolatlari, ta’lim tashkilotlarining faoliyati hamda ta’lim sifatini ta’minlashga doir huquqiy asoslar belgilangan [1]. Mazkur hujjat maktabgacha ta’lim sifatini baholashda davlat tomonidan belgilangan talab va me’yorlarga tayanish zarurligini ko‘rsatadi. Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrdagi 802-son qarori bilan tasdiqlangan “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti” maktabgacha ta’lim sifatini baholashning me’yoriy asosini tashkil etadi. Unda maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari, ta’lim-tarbiya jarayonining mazmuni va kutilayotgan natijalar belgilangan [2]. Mazkur talablar monitoring jarayonida baholash mezonlarini ishlab chiqish uchun muhim manba bo‘lib xizmat qiladi.

Xalqaro tadqiqotlarda maktabgacha ta’lim sifati, avvalo, “strukturaviy sifat” va “jarayon sifati” kabi ikki asosiy yo‘nalish orqali o‘rganiladi. Strukturaviy sifatga pedagoglar malakasi, guruh hajmi, moddiy-texnik sharoitlar, xavfsizlik va ta’lim resurslari kirsa, jarayon sifati pedagog va bola o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlar, pedagogik yondashuvlar, bolalarning faol ishtiroki va rivojlantiruvchi muhit bilan tavsiflanadi [3]. OECD tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham maktabgacha ta’lim sifatini ta’minlashda pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi va bolalar bilan mazmunli pedagogik o‘zaro munosabatlari alohida ahamiyatga ega ekanligi ta’kidlanadi [4]. Bu yondashuv monitoring jarayonida faqat moddiy sharoitlarni emas, balki bevosita ta’lim jarayonini kuzatish zarurligini asoslaydi. UNICEF tadqiqotlarida sifatli maktabgacha ta’lim tizimini yaratishda monitoring va baholash mexanizmlari muhim komponent sifatida ko‘rsatiladi. UNICEFning “Build to Last” konseptual doirasida sifatni ta’minlash uchun aniq standartlar, ma’lumotlarni muntazam yig‘ish, monitoring qilish va monitoring natijalaridan ta’lim sifatini takomillashtirishda foydalanish zarurligi qayd etilgan [5]. Bu yondashuv monitoringni oddiy nazorat vositasi emas, balki ta’lim sifatini boshqarish mexanizmi sifatida talqin qilish imkonini beradi. UNICEF tomonidan ishlab chiqilgan Teach ECE vositasi maktabgacha ta’lim pedagoglarining faoliyatini bevosita kuzatish orqali ta’lim jarayoni sifatini baholashga yo‘naltirilgan. Ushbu vosita pedagogning bolalar bilan muloqoti, ularni fikrlashga undashi, ijtimoiy-emotsional rivojlanishini qo‘llab-quvvatlashi va ta’lim jarayonida faol ishtirokini ta’minlash kabi jihatlarni kuzatish imkonini beradi [6]. Mazkur yondashuv maktabgacha ta’lim sifatini baholashda kuzatuv metodining ilmiy-amaliy ahamiyatini oshiradi. OECDning “Starting Strong” turkumidagi tadqiqotlarda maktabgacha ta’lim sifatini monitoring qilishning muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida pedagogik jarayonni tizimli kuzatish, pedagoglarning kasbiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va baholash natijalaridan ta’lim sifatini yaxshilash uchun foydalanish masalalari yoritilgan [7]. Ushbu tadqiqotlar monitoring va pedagoglarning kasbiy rivojlanishi o‘rtasida bevosita bog‘liqlik mavjudligini ko‘rsatadi. Shuningdek, Jahon banki tadqiqotlarida erta bolalik davridagi sifatli ta’lim bolaning keyingi ta’lim muvaffaqiyati va ijtimoiy rivojlanishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi qayd etiladi. Shu sababli maktabgacha ta’lim sifatini baholashda bolaning individual rivojlanishi, ta’lim muhiti va pedagogik jarayonning o‘zaro bog‘liqligini hisobga olish zarur [8].

Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, maktabgacha ta’lim sifatini baholashda uchta asosiy tendensiya mavjud. Birinchidan, baholash jarayoni kompleks xarakterga ega bo‘lib, unda pedagog, bola, ta’lim muhiti va boshqaruv faoliyati birgalikda o‘rganiladi. Ikkinchidan, zamonaviy monitoring jarayonga yo‘naltirilgan bo‘lib, faqat yakuniy natijani emas, balki bolaning rivojlanish dinamikasini ham aniqlashga qaratiladi. Uchinchidan, raqamli texnologiyalar asosida ma’lumotlarni yig‘ish, tahlil qilish va boshqaruv qarorlarida qo‘llash monitoringning samaradorligini oshiruvchi muhim omil sifatida qaralmoqda. Shu bilan birga, mavjud tadqiqotlarda maktabgacha ta’lim sifatini baholashning alohida komponentlari yetarlicha o‘rganilgan bo‘lsa-da, pedagogik kuzatuv, bola rivojlanishi diagnostikasi, ota-onalar fikri, ta’lim muhiti va raqamli monitoringni yagona integratsiyalashgan tizimga birlashtirish masalasi yanada chuqur tadqiq etishni talab qiladi. Ayniqsa, O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimida monitoring natijalarini pedagoglarning kasbiy rivojlanishi va individual rivojlantiruvchi pedagogik chora-tadbirlar bilan bog‘lash mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotda maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilishga oid ilmiy-nazariy qarashlar hamda normativ-huquqiy hujjatlar tizimli tahlil qilindi.

Tadqiqotning metodologik asosini tizimli, kompetensiyaviy, shaxsga yo‘naltirilgan va faoliyatga asoslangan yondashuvlar tashkil etdi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanish imkoniyatlari o‘rganildi:

- pedagogik kuzatuv;
- diagnostik baholash;
- pedagogik suhbat;
- so‘rovnoma;
- portfolio tahlili;
- pedagog faoliyatini monitoring qilish;
- ta’lim muhitini baholash;
- ota-onalar fikrini o‘rganish;
- o‘z-o‘zini baholash;
- hujjatlar tahlili;
- statistik va raqamli monitoring.

Tadqiqotda maktabgacha ta’lim sifatini baholash uchun “jarayon – natija – rivojlanish dinamikasi” modeli asos qilib olindi.

Bunda sifat uchta asosiy darajada ko‘rib chiqiladi:

1. Jarayon sifati – pedagogning bolalar bilan ishlashi, mashg‘ulotlarni tashkil etishi, interfaol metodlardan foydalanishi va rivojlantiruvchi muhit yaratishi.

2. Natija sifati – bolalarning kutilayotgan rivojlanish ko‘rsatkichlariga erishishi.

3. Rivojlanish dinamikasi – bolaning boshlang‘ich holatiga nisbatan ma’lum vaqt davomida erishgan individual o‘sishi.

Bunday yondashuv bolaning faqat yakuniy natijasini emas, balki uning individual rivojlanish jarayonini ham hisobga olish imkonini beradi. Maktabgacha ta’lim davlat standartida ham bolaning rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari hamda kutilayotgan

natijalar belgilangan bo‘lib, ular ta’lim sifatini baholash uchun muhim mezon vazifasini bajaradi [2].

Tadqiqot natijalari va muhokamasi. Tadqiqot davomida maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilishning samarali usullarini aniqlash maqsadida ta’lim jarayonining asosiy tarkibiy qismlari: pedagog faoliyati, bolaning rivojlanish dinamikasi, ta’lim muhiti, ota-onalar bilan hamkorlik va boshqaruv faoliyati o‘zaro bog‘liqlikda tahlil qilindi. Tahlil natijalari maktabgacha ta’lim sifatini birgina ko‘rsatkich orqali baholash mumkin emasligini ko‘rsatdi. Sifatni aniqlashda kompleks va uzluksiz monitoring mexanizmidan foydalanish maqsadga muvofiq. O‘zbekiston Respublikasining maktabgacha ta’lim va tarbiya sohasidagi davlat siyosatida ta’lim-tarbiya jarayonining sifatini ta’minlash, bolalarning har tomonlama rivojlanishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish muhim vazifa sifatida belgilangan [1]. Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartida esa bolaning rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari va kutilayotgan natijalar belgilangan bo‘lib, ular ta’lim sifatini monitoring qilish uchun muhim mezon vazifasini bajaradi [2].

Maktabgacha ta’lim sifatini baholash mezonlari. Tadqiqot natijasida maktabgacha ta’lim sifatini baholash uchun beshta asosiy yo‘nalishni birlashtiruvchi model ishlab chiqildi:

Baholash yo‘nalishi	**Asosiy indikatorlar**	**Baholash usuli**
Pedagog faoliyati	Metodik mahorat, bolalar bilan muloqot, individual yondashuv	Kuzatuv, ekspert bahosi
Bola rivojlanishi	Nutq, bilish, jismoniy, ijtimoiy-emotsional rivojlanish	Diagnostika, portfolio
Ta’lim muhiti	Xavfsizlik, qulaylik, rivojlantiruvchi muhit	Kuzatuv, chek-list
Ota-onalar bilan hamkorlik	Muloqot, qoniqish, hamkorlik darajasi	So‘rovnoma, suhbat
Boshqaruv va monitoring	Rejalashtirish, ma’lumotlarni tahlil qilish, korreksion faoliyat	Hujjatlar tahlili, raqamli monitoring

Mazkur model maktabgacha ta’lim sifatini faqat bolaning yakuniy natijalari asosida emas, balki natijaga ta’sir qiluvchi pedagogik va tashkiliy omillar bilan birgalikda baholash imkonini beradi. Bu yondashuv OECD tomonidan ilgari surilgan maktabgacha ta’lim sifatining strukturaviy va jarayon komponentlarini birgalikda baholash tamoyillariga mos keladi [3].

Pedagogik kuzatuvning samaradorligi. Tadqiqot tahlili pedagogik kuzatuv maktabgacha ta’lim sifatini aniqlashning eng muhim usullaridan biri ekanligini ko‘rsatdi. Kuzatuv orqali pedagogning mashg‘ulotni tashkil etishi, bolalarni faol ishtirok etishga undashi, savol-javob va o‘yin metodlaridan foydalanishi, individual ehtiyojlarni hisobga olishi hamda ijobiy psixologik muhit yaratishi aniqlanadi.

Kuzatuvning samaradorligini oshirish uchun umumiy taassurotga emas, balki oldindan ishlab chiqilgan indikatorlarga tayanish zarur. Masalan, pedagog faoliyatini baholashda quyidagi indikatorlardan foydalanish mumkin: bolalar bilan hurmatga asoslangan muloqot, ochiq va rivojlantiruvchi savollardan foydalanish, bolalarning mustaqil fikrlashini qo‘llab-quvvatlash, individual yondashuv, o‘yin orqali ta’lim berish, ijtimoiy-emotsional ko‘nikmalarni rivojlantirish, bolalarning faol ishtirokini ta’minlash. UNICEF tomonidan ishlab chiqilgan Teach ECE vositasi ham pedagoglarning bevosita ta’lim jarayonidagi

faoliyatini kuzatish va o‘qitish sifatini takomillashtirishga qaratilgan [4]. Bu esa pedagogik kuzatuvning monitoring tizimidagi o‘rnini yanada kuchaytiradi.

Raqamli monitoringning imkoniyatlari. Zamonaviy sharoitda maktabgacha ta’lim sifatini monitoring qilishni raqamlashtirish natijalarni tezkor yig‘ish va tahlil qilish imkonini beradi. Raqamli monitoring tizimida har bir bola bo‘yicha rivojlanish ko‘rsatkichlari, pedagogik kuzatuvlar, davomat, portfolio materiallari va ota-onalar fikrini yagona elektron tizimga birlashtirish mumkin.

Raqamli monitoringning funksional modeli quyidagicha ifodalanadi:

Ma’lumotlarni yig‘ish → elektron bazaga kiritish → avtomatik tahlil → muammoli yo‘nalishlarni aniqlash → pedagogik chora-tadbir → qayta monitoring.

Mazkur mexanizm monitoring natijalaridan tezkor foydalanish imkonini beradi. UNICEF tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham maktabgacha ta’lim sohasida ma’lumotlarga asoslangan monitoring va boshqaruv mexanizmlarini rivojlantirish muhim yo‘nalish sifatida qayd etilgan [5].

Tadqiqot natijalarini umumlashtirish asosida maktabgacha ta’lim sifatini baholashda quyidagi yondashuvlar eng samarali ekanligi aniqlandi:

Yondashuv	Samaradorlik jihati
Pedagogik kuzatuv	Real ta’lim jarayonini baholash imkonini beradi
Diagnostik baholash	Bola rivojlanishining individual dinamikasini aniqlaydi
Portfolio	Rivojlanish natijalarini vaqt davomida kuzatadi
Ota-onalar so‘rovi	Ta’lim xizmatlariga tashqi fikr beradi
Ta’lim muhiti auditi	Tashkiliy va moddiy sharoitlarni baholaydi
Raqamli monitoring	Ma’lumotlarni tezkor yig‘ish va tahlil qilishni ta’minlaydi
Qayta monitoring	Amalga oshirilgan chora-tadbirlar samaradorligini aniqlaydi

Natijalar shuni ko‘rsatadiki, mazkur usullarni alohida emas, balki yagona monitoring tizimida qo‘llash maktabgacha ta’lim sifatini yanada obyektiv baholash imkonini beradi.

Muhokama. Olingan natijalar xalqaro tadqiqotlarda ilgari surilgan qarashlar bilan uyg‘unlashadi. Xususan, OECD maktabgacha ta’lim sifatini baholashda strukturaviy sharoitlar bilan bir qatorda pedagog va bola o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlar sifatiga ham alohida e’tibor qaratadi [3]. Bu holat pedagogik kuzatuvni monitoringning asosiy komponentlaridan biri sifatida belgilash zarurligini ko‘rsatadi. UNICEFning yondashuvlarida esa monitoringdan ko‘zlangan maqsad faqat ma’lumot yig‘ish emas, balki olingan ma’lumotlardan ta’lim sifatini yaxshilash uchun foydalanish ekanligi ta’kidlanadi [5]. Shu nuqtayi nazardan, monitoring natijalarini pedagoglarning malakasini oshirish, individual pedagogik yordamni tashkil etish va ta’lim muhitini takomillashtirish bilan bog‘lash zarur. Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, maktabgacha ta’lim tashkilotlarida “Monitoring – tahlil – korreksiya – rivojlantirish – qayta monitoring” siklini joriy etish maqsadga muvofiq. Bunday sikl ta’lim sifatini muntazam nazorat qilish bilan birga, aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish va erishilgan natijalarni qayta baholash imkonini beradi. Shunday qilib, maktabgacha ta’lim sifatini baholashning eng samarali modeli ko‘p komponentli monitoringga asoslanishi kerak. Unda bola rivojlanishi markaziy indikator bo‘lib, pedagog faoliyati, ta’lim muhiti, ota-onalar bilan hamkorlik va boshqaruv mexanizmlari ushbu natijani ta’minlovchi omillar sifatida qaraladi.

Xulosa. Maktabgacha ta’lim sifatini baholash va monitoring qilish ta’lim tashkilotlari faoliyatini takomillashtirishning muhim pedagogik-boshqaruv mexanizmi hisoblanadi. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta’lim sifatini kompleks baholashda pedagogik kuzatuv, diagnostik baholash, portfolio, ota-onalar so‘rovi, o‘z-o‘zini baholash va raqamli monitoring usullarini o‘zaro uyg‘unlashtirish samarali ekanligini ko‘rsatdi. Maktabgacha ta’lim sifatini baholashda, avvalo, davlat standarti va davlat dasturida belgilangan talablar asos qilib olinishi zarur. Bunda ta’lim jarayoni sifati bilan bir qatorda bolaning individual rivojlanish dinamikasi ham muhim indikator sifatida qaralishi kerak. Samarali monitoring tizimining asosiy xususiyati uning uzluksizligi, kompleksligi, obyektivligi va natijalarga yo‘naltirilganligidadir. Monitoring natijalari aniqlangan muammolarni bartaraf etish, pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, ta’lim muhitini takomillashtirish va bolalarning individual ehtiyojlariga mos pedagogik yordam ko‘rsatish uchun ishlatilishi lozim. Shuningdek, raqamli monitoring vositalaridan foydalanish katta hajmdagi ma’lumotlarni tezkor yig‘ish, saqlash, tahlil qilish va vizual ko‘rinishda taqdim etish imkonini beradi. Shu sababli kelgusida maktabgacha ta’lim sifatini baholashning raqamli, ma’lumotlarga asoslangan va bola rivojlanishiga yo‘naltirilgan monitoring tizimini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi. “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi O‘RQ-595-son Qonun, 16.12.2019.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 802-son qaror, 22.12.2020.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. “Davlat ta’lim standartlari va davlat ta’lim talablarini ishlab chiqish hamda joriy etish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 157-son qaror, 27.03.2024.
4. UNICEF Uzbekistan. Maktabgacha ta’lim: bolalar hayotining ilk yillarida ularni rivojlantirish va maktabga tayyorlash. UNICEF Uzbekistan.
5. UNICEF. Teach ECE: Helping Countries Track and Improve Teaching Quality in Early Childhood Education. UNICEF FLN Hub, 2024.
6. UNICEF. Build to Last: A Framework in Support of Universal Quality Pre-primary Education. New York: UNICEF, 2020.
7. OECD. Starting Strong V: Transitions from Early Childhood Education and Care to Primary Education. Paris: OECD Publishing, 2017.
8. OECD. Starting Strong VI: Supporting Meaningful Interactions in Early Childhood Education and Care. Paris: OECD Publishing, 2021.
9. UNESCO. Global Partnership Strategy for Early Childhood Care and Education. Paris: UNESCO.
10. World Bank. Quality Early Learning: Nurturing Children’s Development through Quality Early Childhood Education. Washington, DC: World Bank.